

EDITORIAL

Slovo úvodem k novému odbornému časopisu

Milému čtenáři, váženému uživateli a laskavému posuzovateli předkládáme první číslo nového katedrálního periodika, časopisu *Boemiae Occidentalis Historica*, v půvabné zkratce BOH. Doufáme, že tím posuneme odbornou, publikační a vědeckou úroveň katedry historie FPE ZČU v Plzni ještě o něco výše. Budeme se o to snažit, nejen my členové katedry, ale rádi bychom využili k naplnění tohoto cíle i širšího spektra našich externích spolupracovníků (tak jako tomu bylo často i v minulosti). Máme totiž na co navazovat, a proto se sluší v malém ohlédnutí připomenout zavazující tradice našeho domovského historického pracoviště a jeho dosavadního sborníku *Dějepis*.

Katedra historie Pedagogické fakulty Západočeské univerzity patří k nejstarším vysokoškolským ústavům v Plzni. Tradice naší katedry jako odborného pracoviště spojujícího vzdělání učitelů dějepisu s badatelskými a publikačními aktivitami jejích členů sahá svými kořeny již do konce čtyřicátých let, kdy se v Plzni formovala Pedagogická fakulta, mnohem později, roku 1991, společně s Vysokou školou strojní a elektrotechnickou, jádro dnešní Západočeské univerzity. Za šest desetiletí své existence vychovala katedra historie přes dva tisíce absolventů, nejen učitelů dějepisu, mnozí se totiž uplatnili i v muzejnictví, archivnictví či památkové péči. Za toto dlouhé období se na katedře vystřídaly desítky vysokoškolských pedagogů, z nichž převážná většina vedle svých didaktických povinností přispěla k rozvoji (nejen) západočeské historiografie. Odborné, vědecké a badatelské prestiží katedry pomohly i výrazné pedagogicko-vědecké osobnosti, jakými byly zejména v 50.-60. letech 20. století profesor Václav Čepelák a po něm profesor Jindřich Vacek, od poloviny 80. let profesor Tomáš Jílek. Těmto vedoucím katedry se podařilo udržovat odbornou úroveň pracoviště navzdory ideologickým omezením. Důkazem toho jsou publikační výsledky, týkající se starších a novějších dějin, sociálně-ekonomického a kulturního vývoje, regionální vlastivědy, ediční činnosti. Kromě desítek skript, určených studentům, směřovala vydavatelská činnost k hlavní publikační platformě, kterou se od šedesátých let stala ročenka (ovšem z různých důvodů poté nepravidelně vydávaná) s názvem *Dějepis. Sborník katedry historie*. Tato edice dosáhla pětadvaceti čísel (označovaných římskými číslicemi), obsahujících na dvě stovky příspěvků (jen výjimečně – a to samozřejmě výhradně před rokem 1989 – propagandisticky zkreslených). Vesměs se jednalo o původní a přínosné studie, založené na studiu literatury i pramenů. Ale zdaleka nešlo jen o didakticky či úzce regionálně zaměřené články. Sborník přinášel pravidelně příspěvky o tématech celonárodních i obecných dějin, o problematice kulturně-historické a památkářské, o kmenologii, o národním obrození. Zejména od 90. let se významně rozšířil záběr nejnovějších dějin. Přibyla tematika česko-německých vztahů a systematické „mapování bílých míst západočeské historie“ (tzv. železná opona, nezakreslený druhý a nově i třetí odboj, osvobození Plzně americkou armádou, komunistická perzekuce), přičemž se v této souvislosti publikačně prosazovala i moderní orální historie. Sborníky *Dějepis* se vždy věnovaly i recenzím a nezanedbávaly též významná jubilea a ohlédnutí za významnými osobnostmi katedry. Tradice těchto sborníků vytváří i mezigenerační pouta mezi staršími kolegy (většinou již nežijícími) a současnými či nedávnými pracovníky katedry (Jan Kumpera, Naděžda Morávková, Helena Východská, Miroslav Breifelder, Jan Kilián, Milada Krausová, Eva Mušková, Jiří Stočes, Karel Řeháček). Dlouhý by byl i výčet přispěvatelů – někdejších spolupracovníků katedry historie, z nichž jen výběrově připomeňme plzeňské emeritní archiváře Vladimíra Bystrického a zesnulého Miloslava Bělohlávka. Do našeho katedrálního sborníku přispívali i mnozí vysokoškolští profesori

z Univerzity Karlovy (Josef Polišenský, Miroslav Hroch, Jaroslav Pánek, Svatava Raková, Dagmar Čapková) a další mimoplzeňští externí spolupracovníci, jako profesor Jan Rataj (VŠE Praha) či docent Ondřej Felcman (Univerzita Hradec Králové). Na stránkách sborníku publikovali své studie i renomovaní němečtí badatelé Christoph Kampmann (třicetiletá válka) a Werner Korthaase (komeniologie).

Ohlédnutí za sborníkem *Dějepis* nemá ale být hodnotícím rozloučením s jednou, byť dlouhou etapou publikační činnosti katedry historie FPE ZČU, ale spíše odrazovým můstkem k postupnému formování nového pravidelného periodika BOH (*Bohemiae occidentalis historica*) s ještě vyššími vědeckými aspiracemi.

Profesor PhDr. Jan Kumpera, CSc., emeritní vedoucí katedry historie FPE ZČU
PaedDr. Naděžda Morávková, Ph.D., vedoucí katedry historie FPE ZČU